

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2010. január 14. *

A C-430/08. és C-431/08. sz. egyesített ügyekben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott két előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyeket a VAT and Duties Tribunal, Edinburgh (Egyesült Királyság) és a VAT and Duties Tribunal, Northern Ireland (Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2008. szeptember 29-én érkezett, 2008. szeptember 23-i határozataival terjesztett elő az előttük

a **Terex Equipment Ltd** (C-430/08),

az **FG Wilson (Engineering) Ltd** (C-431/08),

a **Caterpillar EPG Ltd** (C-431/08)

és

a **Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs**

között folyamatban lévő eljárásban,

* Az eljárás nyelve: angol.

TEREX EQUIPMENT ÉS TÁRSAI
A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: K. Lenaerts, a harmadik tanács elnöke, a negyedik tanács elnökeként eljárva,
Juhász E., G. Arestis, J. Malenovský és T. von Danwitz (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Poiares Maduro,
hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2009. szeptember 24-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Terex Equipment Ltd képviselőjében J. White barrister,
- az FG Wilson (Engineering) Ltd és a Carterpillar EPG Ltd képviselőjében G. Salmond solicitor és R. Cordara QC,
- az Egyesült Királyság Kormánya képviselőjében H. Walker, meghatalmazotti minőségben, segítője: S. Moore barrister,
- a cseh kormány képviselőjében M. Smolek, meghatalmazotti minőségben,

- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében L. Bouyon és R. Lyal, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.; a továbbiakban: Vámkódex) 78., 203., 204. és 239. cikkének, valamint az 1998. július 29-i 1677/98/EK bizottsági rendelettel (HL L 212., 18. o.) módosított, a 2913/92 rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet (HL L 253., magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 6. kötet, 3. o.; a továbbiakban: végrehajtási rendelet) 865. cikkének értelmezésére vonatkoznak.
- ² E kérelmeket a Terex Equipment Ltd (a továbbiakban: Terex), az FG Wilson (Engineering) Ltd (a továbbiakban: Wilson) és a Caterpillar EPG Ltd (a továbbiakban: Caterpillar), illetve a Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs közötti jogvitákban terjesztették elő, amelyek tárgya az, hogy mik a következményei annak, hogy az alapeljárásokban szóban forgó, aktív feldolgozási eljárás alá vont árukra vonatkozó újrakiviteli nyilatkozatokban a közösségi áruk kivitelét jelölő téves vámjelzési kódot tüntettek fel.

Jogi háttér

3 A Vámkódex 4. cikkének 7., 8. és 13. pontja szerint:

„E Kódex alkalmazásában a következő meghatározásokat kell alkalmazni:

[...]

7. »Közösségi áruk«:

– [...]

– a Közösség vámterületének részét nem képező országokból vagy területekről importált áruk, amelyeket szabad forgalomba bocsátottak,

– [...]

8. »Nem közösségi áruk«: a 7. pontban említett áruktól eltérő áruk.

A 163. és 164. cikk sérelme nélkül, a közösségi áruk elveszítik ezt a vámjogi helyzetüket, amikor a Közösség vámterületét ténylegesen elhagyják.

[...]

13. »Vámfelügyelet«: a vámhatóságok által a vámjogszabályok és – indokolt esetben – a vámfelügyelet alatt lévő árura vonatkozó egyéb rendelkezések betartásának biztosítása céljából általában tett intézkedés.”

4 Az említett Kódex 37. cikke kimondja:

„(1) A Közösség vámterületére behozott áru a beléptetése időpontjától kezdve vámfelügyelet alatt áll. Az áru a hatályban lévő rendelkezéseknek megfelelően vámellenőrzés alá vonható.

(2) Az áru adott esetben addig marad az említett vámfelügyelet alatt, amíg erre vámjogi helyzetének meghatározásához szükség van; nem közösségi áru esetében pedig a 82. cikk (1) bekezdésének sérelme nélkül addig, amíg a vámjogi helyzete meg nem változik, vámszabad területre vagy vámszabad raktárba kerül, vagy a 182. cikknek megfelelően újraexportálják vagy megsemmisítik.”

- 5 A Vámkódex 59. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A kiviteli, passzív feldolgozási, árutovábbítási vagy vámraktározási eljárásra bejelentett közösségi áru vámfelügyelet alatt áll a vámáru-nyilatkozat elfogadásától számítva addig az időpontig, amíg elhagyja a Közösség vámterületét, vagy megsemmisítésre kerül, vagy a vámáru-nyilatkozatot érvénytelenítik.”

- 6 Az említett kódex 78. cikke értelmében:

„(1) A vámhatóság saját kezdeményezésére vagy a nyilatkozattevő kérelmére, az áru kiadása után módosíthatja a vámáru-nyilatkozatot.

(2) A vámhatóság az áru kiadása után, és azért, hogy meggyőződjön a vámáru-nyilatkozatban szereplő adatok pontosságáról, megvizsgálhatja az érintett áruval kapcsolatos import vagy export műveletekre, vagy az ezt követő, ezen árukat érintő kereskedelmi ügyletekre vonatkozó adatokat és kereskedelmi okmányokat. [...]

(3) Ha a vámáru-nyilatkozat felülvizsgálata vagy utólagos ellenőrzése azt jelzi, hogy az érintett vámeljárást szabályozó rendelkezéseket helytelen vagy hiányos adatok alapján alkalmazták, a vámhatóság, a megállapított rendelkezésnek megfelelően és a rendelkezésére álló új információk figyelembevételével meghoz minden szükséges intézkedést a helyzet rendezésére.”

7 A Vámkódex 79. cikkének első bekezdése szerint „[a] szabad forgalomba bocsátással a nem közösségi áru elnyeri a közösségi áru vámjogi helyzetét”.

8 A Vámkódex 161. cikkének (5) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A kiviteli nyilatkozatot annak a helynek a felügyeletéért felelős vámhivatalnál kell benyújtani, ahol az exportőr letelepedett, vagy ahol az árut kivitelhez becsomagolták vagy berakták. Az ettől való eltéréseket a bizottsági eljárásnak megfelelően kell meghatározni.”

9 Az említett kódex 182. cikkének (3) bekezdése szerint:

„[...] Ha a Közösség vámterületén lévő, gazdasági vámeljárással álló árut kívánják újraexportálni, vámáru-nyilatkozatot kell benyújtani az 59–78. cikk rendelkezéseinek megfelelően. Ilyen esetekben a 161. cikk (4) és (5) bekezdését alkalmazni kell.

[...]”

10 A Vámkódex 203. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A behozatalkor vámtartozás keletkezik:

- a behozatalivám-köteles áru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonása esetén.”

11 A Vámkódex 204. cikke szerint:

„(1) A behozatalkor vámtartozás keletkezik:

- a) behozatalivám-köteles áru vonatkozásában, annak átmeneti megőrzéséből vagy az adott vámeljárási alkalmazásából származó kötelezettségek valamelyikének nem teljesítése miatt; vagy

[...]

a 203. cikkben említett eseteken kívül, kivéve, ha megállapítják, hogy e mulasztások nincsenek jelentős hatással a szóban forgó átmeneti megőrzés vagy vámeljárási helyes lefolytatására.

(2) A vámtartozás akkor keletkezik, amikor azt a kötelezettséget, amelynek nem teljesítése a vámtartozást keletkezteti, már nem teljesítik, vagy amikor az árut a vonatkozó vám eljárás alá vonják, amennyiben utólag megállapítják, hogy az árunak az említett eljárás alá vonására vagy az áru meghatározott célra történő felhasználása alapján csökkentett vagy nulla behozatali vámtétel megadására vonatkozó feltétel ténylegesen nem került teljesítésre.

[...]"

12 A Vámkódex 236. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) [...] A behozatali vagy kiviteli vámokat el kell engedni, amennyiben megállapításra kerül, hogy könyvelésbe vételükkor e vámösszegek nem jogszabály szerintiek voltak, vagy az összeget a 220. cikk (2) bekezdése ellenére vették könyvelésbe.

Visszafizetés vagy elengedés nem nyújtható, ha valamely, nem jogszabály szerint fizetendő összegnek a kifizetése vagy könyvelésbe vétele az érintett személy szándékos cselekedetének eredménye.

(2) A behozatali vagy kiviteli vámokat a megfelelő vámhivatalnál a szóban forgó vámösszegnek az adóssal való közlésétől számított 3 éven belül benyújtott kérelemre fizetik vissza vagy engedik el.

Ezt a határidőt meg kell hosszabbítani, ha az érintett személy igazolja, hogy előre nem látható körülmény vagy *vis maior* miatt akadályoztatva volt a kérelem említett határidőn belüli benyújtásában.

Ha e határidőn belül a vámhatóság maga fedezi fel, hogy az (1) bekezdés első és második albekezdésében foglalt helyzet áll fenn, saját kezdeményezésére hajtja végre a visszafizetést vagy elengedést.”

13 A végrehajtási rendelet 865. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A szóban forgó árukra vonatkozó vámáru-nyilatkozat bemutatását vagy azonos joghatással bíró egyéb cselekményt, valamint az okmányoknak az illetékes hatóságok általi záradékolásra történő benyújtását az árunak a Vámkódex 203. cikkének (1) bekezdése szerint a vámfelügyelet alóli elvonásának kell tekinteni, ha ezek a cselekmények azzal a következménnyel járnak, hogy az áruk szabálytalanul a közösségi áruk vámjogi helyzetét kapják meg.

Az elektronikus manifeszt segítségével egyszerűsített árutovábbítási eljárás alkalmazására jogosult légitársaságok esetében azonban az áruk nem minősülnek a vámfelügyelet alól elvontnak, ha a rendellenes helyzet vámhatóságok általi felfedezése előtt az árukat az érdekelt személy kezdeményezésére vagy nevében azok nem közösségi vámjogi helyzetével összhangban kezelték, és ha az érdekelt személy magatartása nem veti fel csalás gyanúját.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A C-430/08. sz. ügy

- 14 A Terex földmozgató gépeket gyártó vállalkozás. Különböző alkatrészeket importál, amelyeket beépít ezekbe a gépekbe. A behozott alkatrészek a Vámkódex 114–129. cikkében meghatározott aktív feldolgozási eljárás alapján vámfelfüggesztés tárgyát képezik. A gépeket a Közösségen belüli és kívüli vevőknek adja el.
- 15 Amennyiben ezeket az árukat az aktív feldolgozási eljárással kapcsolatos feltételek tiszteletben tartásával újraexportálják, nem kell vámot fizetni.
- 16 2000 januárja és 2002 júliusa között a Terex vagy a vevők megbízásából eljáró vámügyintézők a közösségi áruk kivitelét jelölő 10 00-ás vámeljárási kódot tüntették fel a kiviteli nyilatkozatokon, a vámfelfüggesztés tárgyát képező áruk újrakivitelét jelölő 31 51-es kód helyett.
- 17 A vámhatóságok úgy tekintették, hogy e téves kóddal ellátott újrakiviteli nyilatkozatok alapján az alapeljárásban szóban forgó áruk jogtalanul kapták meg a közösségi áruk vámjogi helyzetét, aminek következtében vámtartozás keletkezett a Vámkódex 203. cikke (1) bekezdésének és a végrehajtási rendelet 865. cikkének megfelelően. Ha mégsem, akkor a Vámkódex 204. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján keletkezett vámtartozás, mivel nem történt meg az aktív feldolgozási eljárás esetén kötelező előzetes értesítés a gépek újrakivitelét megelőzően.

- 18 A helyzet rendezése érdekében a Terex a Vámkódex 78. cikkének (3) bekezdése alapján kérte a kiviteli nyilatkozatai felülvizsgálatát. A vámhatóságok ezt megtagadták, mert szerintük egyfelől a Terex kérelme az alkalmazandó vámeljárás megváltoztatására irányult, másfelől a helyzet nem volt rendezhető amiatt, hogy visszamenőlegesen nem lehet az alapeljárásban szóban forgó áruk újrakivitelét megelőző értesítést benyújtani.
- 19 Ezenfelül a Terex a Vámkódex 239. cikke alapján a vámtartozás elengedését is kérte. A vámhatóságok nem adtak helyt a kérelemnek azért, mert a Terex „nyilvánvaló hanyagsággal [helyesen: súlyosan gondatlanul]” járt el, ami kizárja e rendelkezés alkalmazását.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az alapeljárás tárgyát képező ügyben nem keletkezhet vámtartozás a Vámkódex 203. cikke alapján. A Terex által exportált áruk nem kerültek a Vámkódex 4. cikkének 7. pontja értelmében vett közösségi áruk vámjogi helyzetébe kizárólag amiatt, hogy a kiviteli nyilatkozatokban téves vámeljárási kód, jelesül a 10 00-ás kód került feltüntetésre. Ezzel szemben a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy az alapeljárás tárgyát képező ügyben a Vámkódex 204. cikke alapján keletkezhet vámtartozás, továbbá ezt a végrehajtási rendelet 859. cikkének alkalmazása nem zárja ki, és nem is évült el. A Vámkódex 78. cikke (3) bekezdésének az említett ügyben történő alkalmazását illetően a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy ez a rendelkezés annak ellenére lehetővé teszi a helyzet rendezését, hogy a Vámkódex 182. cikkének (3) bekezdése az áruk újrakivitelét megelőző értesítést tesz kötelezővé.
- 21 Végül a kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint nem lehet a Terexnek a Vámkódex 239. cikke értelmében vett súlyos gondatlanságot felróni. E tekintetben úgy véli, hogy a vámhatóságoknak az érintett időszakban tanúsított magatartása hozzájárult a téves vámeljárási kód használatához.

22 Ilyen körülmények között a VAT and Duties Tribunal, Edinburgh felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

- „1) Lehetővé teszi-e a Vámkódex és különösen annak 78. cikke a nyilatkozat felülvizsgálatát a vámeljárási kód kijavítása érdekében, és ha igen, akkor az Egyesült Királyság vámhatóságai kötelesek-e kijavítani a nyilatkozatot, illetve rendezni az áru helyzetét?

- 2) Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 3–21. pontjában összefoglalt körülmények fennállása mellett az alapeljárásban szóban forgó árukat a Vámkódex 203. cikkének (1) bekezdése értelmében jogellenesen vonták-e el a vámfelügyelet alól, figyelemmel a végrehajtási rendelet 865. cikkének alkalmazására?

- 3) Amennyiben igen, keletkezett-e vámtartozás a Vámkódex 203. cikke értelmében?

- 4) Amennyiben az adott ügyben ugyan a Vámkódex 203. cikke alapján nem állt fenn vámtartozás, keletkezett-e ilyen tartozás a 204. cikk értelmében, figyelembe véve
 - a) a »súlyos gondatlanság« tekintetében az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 34–43. pontjában tett megállapításokat, valamint

 - b) az arra vonatkozó kérdést, hogy az Egyesült Királyság vámhatóságai megszegték-e a Vámkódex 221. cikkének (3) bekezdésében foglalt kötelezett-

ségeiket azáltal, hogy nem közölték határidőben a 204. cikk szerinti vámtartozást?

5) Abból kiindulva, hogy az adott ügyben

a) a Vámkódex 78. cikke alapján nem lehetséges a helyzet rendezése, továbbá

b) vámtartozás állt fenn, valamint

c) megvalósult a végrehajtási rendelet 899. cikkében körülírt különleges helyzet,

volt-e lehetősége az eljáró bíróságnak az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban ismertetett körülmények mellett annak kimondására, hogy az ügyben nem volt megállapítható súlyos gondatlanság, így a vámtartozást a Vámkódex 239. cikke alapján el kell engedni?”

A C-431/08. sz. ügy

²³ A Wilson és a Caterpillar generátor készülékeket gyárt. Ehhez alkatrészeket importálnak, amelyeket – csakúgy, mint más, közösségi eredetű alkatrészeket –

beépítenek az említett készülékekbe. Az importált alkatrészekre az aktív feldolgozási eljárás alapján vámfelfüggesztés vonatkozik. A generátorokat elsősorban a Közösségen kívüli vevőknek adják el.

- 24 2002 októbere és 2005 februárja között a Wilson és a Caterpillar vagy a vevők megbízásából eljáró vámügyintézők a közösségi áruk kivitelét jelölő 10 00-ás vámjelzési kódot használták az alapeljárásban szóban forgó árukra vonatkozó kiviteli nyilatkozatokon, a vámfelfüggesztés tárgyát képező áruk újrakivitelét jelölő 31 51-es kód helyett.
- 25 2005. február 21-én a Wilson és a Caterpillar tájékoztatta az Egyesült Királyság vámhatóságait a téves vámjelzési kód használatáról, aminek következtében e hatóságok a vámot utólagosan megállapító határozatokat hoztak.
- 26 A vámhatóságok a Terex-ügyhöz hasonlóan úgy ítélték meg, hogy a téves kód használata miatt kötelezettség keletkezett a vámfelfüggesztés tárgyát képező árukra vonatkozó vám megfizetésére, a helyzetet nem lehetett a Vámkódex 78. cikke alapján rendezni, illetve nem állt fenn a vámnak a Vámkódex 239. cikke alapján történő elengedését lehetővé tevő ok.
- 27 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, az alapeljárásban szóban forgó áruk végig a Vámkódex 4. cikkének 8. pontja értelmében vett „nem közösségi áruk” voltak, és a téves vámjelzési kód feltüntetése következtében nem kerülhettek a kiviteli eljárás alá, amely kizárólag a közösségi árukra vonatkozhat. Önmagában a téves vámjelzési kód használata alapján tehát az alapeljárásban szóban forgó áruk nem kerültek a közösségi áruk vámjogi helyzetébe, amint az a végrehajtási rendelet 865. cikke alapján feltehető lenne.

- 28 A kérdést előterjesztő bíróság szerint az alapeljárásban szóban forgó áruk végig a vámhatóságok által gyakorolt, a Vámkódex 4. cikkének 13. pontja értelmében vett felügyelet alatt voltak, még akkor is, ha a téves vámeljárási kód használata akadályozhatta az említett hatóságok ellenőrzési eljárásait. A vámhatóságok álláspontja szerinti értelmezés téves kód miatti szankció jelleget kölcsönözne a Vámkódex 203. cikkének és a végrehajtási rendelet 865. cikkének, ami a kérdést előterjesztő bíróság szerint ellentétes lenne a közösségi jogalkotó szándékaival.
- 29 A Vámkódex 78. cikkének az alapeljárásban szóban forgó helyzetre való alkalmazását illetően a kérdést előterjesztő bíróságnak az a véleménye, hogy van lehetőség e helyzet rendezésére az említett cikk (3) bekezdésének megfelelően.
- 30 Végül a kérdést előterjesztő bíróság az előtte folyamatban lévő jogvita körülményeinek vizsgálatát követően megállapítja, hogy a Wilsonnak és a Caterpillarnak nem lehet a Vámkódex 239. cikke értelmében vett „súlyos gondatlanságot” felróni. Ezt különösen az alkalmazandó szabályok összetettségére és arra a tényre alapozza, hogy az Egyesült Királyság vámhatóságai nem tettek eleget azon kötelezettségüknek, hogy figyelmeztetniük kell a gazdasági szereplőket a téves vámeljárási kód használatának következményeire.
- 31 Ilyen körülmények között a VAT and Duties Tribunal, Northern Ireland felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban összefoglalt körülmények fennállása mellett az alapeljárásban szóban forgó árukat a Vámkódex 203. cikkének

(1) bekezdése értelmében jogellenesen vonták-e el a vámfelügyelet alól, figyelemmel a végrehajtási rendelet 865. cikkének alkalmazására?

- 2) Amennyiben igen, keletkezett-e vámtartozás a Vámkódex 203. cikke értelmében?
- 3) Amennyiben az első és a második kérdésre adott válasz igenlő, lehetővé teszi-e a Vámkódex és különösen a 78. cikkének (3) bekezdése a nyilatkozat felülvizsgálatát a vámeljárási kód kijavítása érdekében, és ha igen, akkor az Egyesült Királyság vámhatóságai kötelesek-e kijavítani a nyilatkozatot, illetve rendezni az áru helyzetét?
- 4) Amennyiben a Vámkódex 78. cikke alapján nem lehetséges a helyzet rendezése és abból kiindulva, hogy a Vámkódex 203. cikke értelmében az adott ügyben vámtartozás állt fenn, továbbá a felek nem vitatják, hogy az ügyben a végrehajtási rendelet 899. cikkében szereplő különleges helyzet állt fenn, volt-e lehetősége az eljáró bíróságnak az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban kifejtett körülmények és megállapítások mellett annak kimondására, hogy az ügyben nem volt megállapítható súlyos gondatlanság, így a vámtartozást a Vámkódex 239. cikke alapján el kell engedni, és a vám megfizetésére vonatkozó felszólítást vissza kell vonni? Konkrétabban annak megítélésénél, hogy az érintett gazdasági szereplő oldalán felmerült-e súlyos gondatlanság, a hatáskörrel rendelkező hatóságok figyelembe vehetik-e azt a tényt, hogy az adóhatóság saját mulasztása a gondossági és ügyintézési kötelezettsége terén hozzájárult azokhoz a hibákhoz, amelyek a vámtartozást keletkeztették?”

³² A Bíróság elnöke 2008. november 13-i végzésével az írásbeli és a szóbeli szakasz lefolytatása, valamint az ítélet meghozatala céljából elrendelte a C-430/08. sz. és a C-431/08. sz. ügyek egyesítését.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A C-430/08. sz. ügyben előterjesztett második és harmadik kérdésről, valamint a C-431/08. sz. ügyben előterjesztett első és második kérdésről

- 33 Ezekkel az együtt vizsgálandó kérdésekkel az előterjesztő bíróságok lényegében arra várnak választ, hogy a közösségi áruk kivitelét jelölő 10 00-ás kódnak az aktív feldolgozási eljárás tárgyát képező áruk újrakivitelét jelölő 31 51-es vámjelzési kód helyett történő használata a kiviteli nyilatkozatokban a vámfelügyelet alóli elvonásnak tekintendő-e, illetve a Vámkódex 203. cikkének (1) bekezdése alapján keletkeztet-e vámtartozást.
- 34 A Vámkódex 203. cikke (1) bekezdésének megfelelően a behozatalivám-köteles áru vámfelügyelet alóli jogellenes elvonása esetén behozatalivám-tartozás keletkezik.
- 35 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a vámfelügyelet alóli elvonás fogalmába tartozik minden olyan cselekmény vagy mulasztás, amely akár átmenetileg is megakadályozza abban a hatáskörrel rendelkező vámhatóságot, hogy hozzáférjen valamely vámfelügyelet alatt álló áruhoz, és elvégezze a közösségi vámjogi szabályozás szerinti ellenőrzéseket (lásd a C-66/99. sz. D. Wandel-ügyben 2001. február 1-jén hozott ítélet [EBHT 2001., I-873. o.] 47. pontját; a C-371/99. sz. Liberexim-ügyben 2002. július 11-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-6227. o.] 55. pontját; a C-337/01. sz. Hamann International ügyben 2004. február 12-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-1791. o.] 31. pontját és a C-222/01. sz. British American Tobacco ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-4683. o.] 47. pontját).
- 36 Mivel a közösségi szabályozás nem határozza meg ezt a fogalmat, a végrehajtási rendelet 865. cikke a Vámkódex 203. cikkének (1) bekezdése értelmében vett vámfelügyelet alóli elvonásnak tekintendő konkrét példákat tartalmaz (lásd a fent hivatkozott D. Wandel-ügyben hozott ítélet 46. pontját).

37 A végrehajtási rendelet 865. cikkének első bekezdése alapján a szóban forgó árukra vonatkozó vámáru-nyilatkozat bemutatását vagy az azonos joghatással bíró egyéb cselekményt az árunak a Vámkódex 203. cikkének (1) bekezdése szerinti vámfelügyelet alóli elvonásának kell tekinteni, ha ezek a cselekmények azzal a következménnyel járnak, hogy az áruk szabálytalanul a közösségi áruk vámjogi helyzetét kapják meg.

38 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróságok, a Terex, valamint a Wilson és a Caterpillar úgy véli, hogy a közösségi áruk kivitelét jelölő 10 00-ás kódnak az aktív feldolgozási eljárás tárgyát képező áruk újrakivitelére alkalmazandó 31 51-es kód helyett történő feltüntetése nem változtatott az érintett áruk vámjogi helyzetén, amelyeket így továbbra is nem közösségi áruknak kellett tekinteni. Nem bocsátották ugyanis őket szabad forgalomba, aminek következtében a Vámkódex 79. cikke szerint elnyerték volna a közösségi áru vámjogi helyzetét. Márpedig a végrehajtási rendelet 865. cikkének alkalmazásához nem elegendő az, hogy a 10 00-ás vámeljárási kód feltüntetése csupán téves látszatát keltette annak, hogy közösségi árukról van szó.

39 Ez az értelmezés nem fogadható el.

40 A végrehajtási rendelet 865. cikke ugyanis azon esetekre irányul, amikor a vámáru-nyilatkozatokban az áruk a közösségi áru rájuk főszabály szerint nem vonatkozatható vámjogi helyzetét kapják, aminek következtében a nem közösségi áruk kikerülnek a vámfelügyelet alól, amelynek a Vámkódex és különösen annak 37. cikke aláveti őket.

41 E tekintetben – annak megítéléséhez, hogy a közösségi áruk kivitelét jelölő kód feltüntetése veszélyezteti-e a vámhatóságok ellenőrzési lehetőségeit – hangsúlyozni kell

az aktív feldolgozási eljárást jellemző sajátosságokat és azt a szerepet, amelyet különösen ezzel összefüggésben a helyes vámeljárási kód feltüntetése játszik.

- 42 Először is meg kell jegyezni, hogy – amint azt az Európai Közösségek Bizottsága megállapítja – az aktív feldolgozási eljárás, amely a vám felfüggesztésével jár, olyan kivételes intézkedés, amellyel bizonyos gazdasági tevékenységek folytatását kívánták megkönnyíteni. Mivel ez az eljárás nyilvánvaló veszélyekkel jár a vámjogi szabályozás pontos alkalmazására és a vám beszedésére, ezen eljárás kedvezményezettjei kötelesek teljes mértékben teljesíteni az abból fakadó kötelezettségeket. Ennek megfelelően szigorúan kell értelmezni a kötelezettségeik nem teljesítésének őket érintő következményeit.
- 43 A Vámkódex 182. cikkének (3) bekezdéséből fakadó azon kötelezettségnek, hogy azt jelölő helyes vámeljárási kódot tartalmazó vámáru-nyilatkozatot kell benyújtani, hogy aktív feldolgozási eljárás alatt állt áru újrakiviteléről van szó, különös jelentősége van az e vámeljárás keretében folytatott vámfelügyelet szempontjából.
- 44 Az aktív feldolgozási eljárás tárgyát képező áruk újrakivitelét jelölő vámeljárási kód feltüntetésének ugyanis az a célja, hogy garantálja a vámhatóságok hatékony felügyeleti tevékenységét azzal, hogy felhatalmazza őket arra, hogy az érintett áruk helyzetét kizárólag a vámáru-nyilatkozat alapján állapítsák meg, anélkül hogy utólagos vizsgálatokra vagy megállapításokra kellene támaszkodniuk. Ez a cél annál is fontosabb, mivel a Vámkódex 37. cikke (2) bekezdésének megfelelően a Közösség vámterületére behozott áruk csak az újrakivitelük időpontjáig maradnak vámfelügyelet alatt.
- 45 Ennek megfelelően az aktív feldolgozási eljárás tárgyát képező áruk újrakivitelét jelölő vámeljárási kód feltüntetésének az a célja, hogy a vámhatóságok az utolsó pillanatban még dönthessenek úgy, hogy a Vámkódex 37. cikkének (1) bekezdése alapján

vámellenőrzést folytatnak, vagyis meggyőződnek arról, hogy az újrakivitelre szánt áruk ténylegesen megfelelnek-e az aktív feldolgozási eljárás alá helyezett áruknak.

46 Következésképpen a 10 00-ás kódnak az alapeljárás tárgyát képező kiviteli nyilatkozatokon való feltüntetésével az érintett áruk szabálytalanul kapták meg a közösségi áru vámjogi helyzetét, és így közvetlenül érintették a vámhatóságok azon lehetőségét, hogy a Vámkódex 37. cikkének (1) bekezdése alapján ellenőrzést folytassanak.

47 E körülmények között a közösségi áruk kivitelét jelölő 10 00-ás vámeljárási kódnak az aktív feldolgozási eljárás tárgyát képező áruk újrakivitelére alkalmazandó 31 51-es kód helyett történő használatát az említett áruk vámfelügyelet alóli „elvonásának” kell minősíteni (lásd analógia útján a fent hivatkozott British American Tobacco ügyben hozott ítélet 53. pontját).

48 Ezenfelül, ami a vámhatóságok általi ellenőrzésnek az érintett időszak alatti esetleges hiányát illeti, e körülmény nem minősülhet a vámfelügyelet alóli elvonás említett fogalma alkalmazását kizáró tényezőnek. Az ítélkezési gyakorlatnak megfelelően ugyanis a vámfelügyelet alóli elvonás megvalósulásához elegendő, ha az árut ténylegesen elvonták az esetleges ellenőrzések alól, függetlenül attól, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság valójában folytatott-e ilyen ellenőrzést (lásd a fent hivatkozott British American Tobacco ügyben hozott ítélet 55. pontját).

49 Végül az az álláspont sem elfogadható, amely szerint a Vámkódex 203. cikke (1) bekezdésének ez az értelmezése helytelenül aránytalan szankció jelleget ad e cikknek.

- 50 Egyfelől ugyanis – amint az a jelen ítélet 42. pontjában szerepel – az aktív feldolgozási eljárás kedvezményezettjei kötelesek teljes mértékben teljesíteni az ezen eljárásból fakadó kötelezettségeiket. Másfelől, mivel az alapeljárásban szóban forgó árukat közösségi áruként exportálják, esetlegesen újra behozhatják őket a Közösségbe a Vámkódex 185. cikke értelmében vett tértí áruként, anélkül hogy behozatali vámot kellene fizetni.
- 51 A fentiekre tekintettel azt kell válaszolni a C-430/08. sz. ügyben előterjesztett második és harmadik kérdésre, valamint a C-431/08. sz. ügyben előterjesztett első és második kérdésre, hogy az alapeljárásban szóban forgó kiviteli nyilatkozatokon a közösségi áruk kivitelét jelölő 10 00-ás vámeljárási kódnak az aktív feldolgozási eljárás alapján vámfelfüggesztés tárgyát képező áruk újrakivitelére alkalmazandó 31 51-es kód helyett történő feltüntetése vámtartozást keletkeztet a Vámkódex 203. cikke (1) bekezdésének és a végrehajtási rendelet 865. cikke első bekezdésének megfelelően.
- 52 E válaszra tekintettel nem szükséges válaszolni a C-430/08. sz. ügyben előterjesztett negyedik kérdésre.

A C-430/08. sz. ügyben előterjesztett első kérdésről, valamint a C-431/08. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdésről

- 53 Ezekkel az együtt vizsgálandó kérdésekkel az előterjesztő bíróságok lényegében arra várnak választ, hogy lehetővé teszi-e a Vámkódex 78. cikkének (3) bekezdése a kiviteli nyilatkozatoknak a feltüntetett vámeljárási kód kijavítása érdekében történő felülvizsgálatát, és adott esetben a vámhatóságok kötelesek-e az említett nyilatkozatokat kijavítani, és a helyzetet rendezni.

- 54 A kérdéseket előterjesztő bíróságok ezzel kapcsolatban megjegyzik, hogy a vámhatóságok megtagadták a Vámkódex 78. cikke (3) bekezdésének alkalmazását azzal az indokkal, hogy egyfelől az alapeljárás tárgyát képező ügyekben nem a kiviteli nyilatkozatok kijavításáról, hanem a vám eljárás megváltoztatásáról volt szó, másfelől a Vámkódex 182. cikkének (3) bekezdésében előírt előzetes értesítés hiányában a helyzetet nem lehetett rendezni.
- 55 Először is meg kell állapítani, hogy – amint azzal a kérdéseket előterjesztő bíróságok, valamint a Wilson és a Caterpillar is érvelnek – a Vámkódex 78. cikkének (3) bekezdése értelmében vett „érintett vám eljárás” az aktív feldolgozási eljárás volt, amelyet az alapeljárás felperesei a 10 00-ás vám eljárás kód használatával helytelenül alkalmaztak.
- 56 Ezenkívül el kell vetni azt az álláspontot, amely szerint a Vámkódex 78. cikkének (3) bekezdése nem orvosolhatja a 182. cikk (3) bekezdésében előírt előzetes értesítés hiányát. Ez az értelmezés ugyanis ellentétes lenne e cikk logikájával, amely a vám eljárásnak a tényleges helyzethez való igazítására irányul. Ennek megfelelően a 78. cikk említett (3) bekezdése nem tesz különbséget olyan tévedések vagy hiányosságok között, amelyeket ki lehet küszöbölni, és amelyeket nem. A „helytelen vagy hiányos adatok” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az egyszerre vonatkozik tárgyi tévedésekre és hiányosságokra, valamint az alkalmazandó jog értelmezési hibáira (a C-468/03. sz. Overland Footwear ügyben 2005. október 20-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-8937. o.] 63. pontja).
- 57 Így a vámhatóságok által, illetve az Egyesült Királyság Kormánya észrevételeiben képviselt állásponttal ellentétben az alapeljárásban szóban forgó helyzetek a Vámkódex 78. cikkének hatálya alá tartoznak, és főszabály szerint e rendelkezés alapján orvosolhatók.
- 58 A Vámkódex 78. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a vámhatóság saját kezdeményezésére vagy a nyilatkozattevő kérelmére módosíthatja, vagyis felülvizsgálhatja a vámáru-nyilatkozatot. Amikor a nyilatkozattevő felülvizsgálatot kér, kérelmét

a vámhatóságoknak meg kell vizsgálniuk legalábbis arra nézve, hogy szükséges-e, vagy sem ez a felülvizsgálat (a fent hivatkozott Overland Footwear ügyben hozott ítélet 45. és 46. pontja). Ez a rendelkezés a vámhatóságok mérlegelési jogkörébe utalja a nyilatkozattevő által kérelmezett ilyen módosítás végrehajtását mind annak elvét, mind annak eredményét illetően (lásd a fent hivatkozott Overland Footwear ügyben hozott ítélet 66. pontját).

- 59 Ezen első értékelés során a vámhatóságok figyelembe veszik különösen a felülvizsgálandó vámáru-nyilatkozatban és a felülvizsgálati kérelemben szereplő adatok ellenőrizhetőségét (a fent hivatkozott Overland Footwear ügyben hozott ítélet 47. pontja).
- 60 Amennyiben elvileg lehetőség van a módosításra, értékelésük végén a vámhatóságoknak – későbbi bírósági jogorvoslat lehetősége mellett – vagy indokolással ellátott határozatban kell elutasítaniuk a nyilatkozattevő kérelmét, vagy el kell végezniük a kért felülvizsgálatot (lásd a fent hivatkozott Overland Footwear ügyben hozott ítélet 50. pontját).
- 61 Ez utóbbi esetben a vámhatóságok újra megvizsgálják a vámáru-nyilatkozatot, és a közölt adatok fényében meggyőződnek a nyilatkozattevő állításainak megalapozottságáról (a fent hivatkozott Overland Footwear ügyben hozott ítélet 51. pontja).
- 62 Ha a felülvizsgálat azt mutatja, hogy az érintett vámeljárást szabályozó rendelkezéseket helytelen vagy hiányos adatok alapján alkalmazták, és az aktív feldolgozási eljárás célkitűzései nem sérültek, azaz az említett eljárás tárgyát képező árukat ténylegesen újraexportálták, a Vámkódex 78. cikkének (3) bekezdése alapján a vámhatóságok kötelesek a rendelkezésükre álló új információk figyelembevételével minden szükséges

intézkedést meghozni a helyzet rendezésére (lásd a fent hivatkozott Overland Footwear ügyben hozott ítélet 52. pontját).

63 Ha nyilvánvaló, hogy a behozatali vámok végeredményben könyvelésbe vételükkor nem jogszabály szerintiék voltak, a helyzet rendezéséhez szükséges intézkedés csak az említett vám elengedése lehet (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Overland Footwear ügyben hozott ítélet 53. pontját).

64 Erre az elengedésre adott esetben akkor kerül sor a Vámkódex 236. cikke szerint, ha teljesülnek az e cikkben foglalt feltételek, azaz különösen, ha a nyilatkozattevő nem szándékosan cselekedett, és a nyilatkozattevő betartja az elengedés iránti kérelem benyújtására előírt határidőt, amely fő szabály szerint három év (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Overland Footwear ügyben hozott ítélet 54. pontját).

65 A fentiekre tekintettel azt kell válaszolni a C-430/08. sz. ügyben előterjesztett első kérdésre, valamint a C-431/08. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdésre, hogy a Vámkódex 78. cikke lehetővé teszi az áruk kiviteléről szóló nyilatkozat felülvizsgálatát a nyilatkozattevő által rájuk vonatkozóan megadott vámeljárás kód kijavítása érdekében, és a vámhatóságok kötelesek egyfelől megvizsgálni, hogy az érintett vámeljárást szabályozó rendelkezéseket helytelen vagy hiányos adatok alapján alkalmazták-e, és az aktív feldolgozási eljárás céljai nem kerültek-e veszélybe – különösen abban a tekintetben, hogy az említett vámeljárás tárgyát képező árutat ténylegesen újraexportálták-e –, másfelől adott esetben a rendelkezésükre álló új információk figyelembevételével minden szükséges intézkedést meghozni a helyzet rendezésére.

66 Az e kérdésekre adott válasza tekintettel nem szükséges válaszolni a C-430/08. sz. ügyben előterjesztett ötödik kérdésre és a C-431/08. sz. ügyben előterjesztett negyedik kérdésre.

A költségekről

- 67 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdéseket előterjesztő bíróságok előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, e bíróságok döntenek a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az alapeljárásban szóban forgó kiviteli nyilatkozatokon a közösségi áruk kivitelét jelölő 10 00-ás vámjárási kódnak az aktív feldolgozási eljárás alapján vámfelfüggesztés tárgyát képező áruk újrakivitelére alkalmazandó 31 51-es kód helyett történő feltüntetése vámtartozást keletkeztet a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 203. cikke (1) bekezdésének és az 1998. július 29-i 1677/1998/EK bizottsági rendelettel módosított, a 2913/92 rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet 865. cikke első bekezdésének megfelelően.
- 2) A 2913/92 rendelet 78. cikke lehetővé teszi az áruk kiviteléről szóló nyilatkozat felülvizsgálatát a nyilatkozattevő által rájuk vonatkozóan megadott vámjárási kód kijavítása érdekében, és a vámhatóságok kötelesek egyfelől megvizsgálni, hogy az érintett vámjárást szabályozó rendelkezéseket helytelen vagy hiányos adatok alapján alkalmazták-e, és az aktív feldolgozási eljárás céljai nem kerültek-e veszélybe – különösen abban

a tekintetben, hogy az említett vámeljárás tárgyát képező árukat ténylegesen újraexportálták-e –, másfelől adott esetben a rendelkezésükre álló új információk figyelembevételével minden szükséges intézkedést meghozni a helyzet rendezésére.

Aláírások